

ISSN
0132-4462

1989 ЛЮТИЙ № 3

Перець

ЛЮДСЬКІ МАСШТАБИ У БЮРОКРАТИЧНОМУ ШТАБІ

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

ЗАГАДКИ ЦІНОТВОРЧОСТІ

«Дорогий Перце! Сьогодні на сторінках газет та журналів ведеться палка дискусія на тему — підвищувати ціни на продукти і товари, чи не підвищувати? І в той час, як деякі економісти доводять доцільність підвищення, а споживачі проти цього категорично протестують, мотивуючи це тим, що і так живуть від зарплати до зарплати, в той час, як публіцисти вимагають всенародного обговорення цієї проблеми, — ціни собі ростуть! Оце тільки недавно вирішила я купити шафу, яка коштувала 120 карбованців. Не встигла, як мовився, й озирнутись, а ціна на неї підскочила — уже вона коштує 180! А мій чоловік зібрався куртку собі купувати. Так поки роздумував, її ціна збільшилася на 23 карбованці. Я вже не кажу про дрібниці. Сьогодні одна ціна, завтра — інша, більша. Усе дорожчає, а пояснення цього процесу досить дивне — мовляв, якість товарів поліпшується. По-перше, того поліпшення неозброєним оком і не побачиш, а по-друге, зарплата наша, хоч ми й сумлінно працюємо, за цей час і на карбованець не зростає. Тож поясни нам, що це відбувається?»

Н. КРАВЧЕНКО,
лаборантка.

м. Донецьк».

Цей лист (а подібних чимало в редакційній пошті) і став приводом для зустрічі з першим заступником голови Державного комітету УРСР по цінах Леонідом Павловичем Отієнком. Він люб'язно погодився його прокоментувати, а заодно і відповісти на наші запитання.

— Одразу ж хочу уточнити, що йдеться в даному випадку не про ріст цін, оскільки така акція має бути оформлена відповідним рішенням уряду. Мова про подорожчання товарів, про те, що самі виробники замінюють товари дешеві на дорогі.

— Виходить, Леоніде Павловичу, споживач залежить від милості виробника?

— Річ у тім, що ні виробники, ні торговля сьогодні не зацікавлені у випуску дешевих товарів. Головним показником і на виробництві, і в торгівлі залишається карбованець. Обсяг випуску продукції обчислюється в карбованцях, товарооборот — у карбованцях. Чим більше карбованців, тим вищі показники, а відповідно й зарплата у виробників і торговельників. Таким чином і виходить: чим дорожча продукція, тим легше виконувати план, тим краще виглядає головний показник, за яким оцінюють роботу в цілому.

— Отже, наша читачка з Донецька не перебільшує, товари такі справді дорожчають буквально з космічною швидкістю?

— Принаймні, статистика фіксує регулярне подорожчання товарів широкого вжитку. Так, за останні роки трикотажні шерстяні вироби подорожчали в середньому на двадцять процентів, бавовняні — в три рази, меблі — на десять процентів, посуд фарфоровий, сервізи — до двадцяти, взуття — на сімдесят процентів. І цей перелік можна було б продовжувати і продовжувати, але, мабуть, немає сенсу...

— А в чому ж причина такого інтенсивного росту середніх роздрібних цін?

— Причин чимало. Найперша — вимивання дешевих товарів.

— Сьогодні — це дуже популярний термін...

— Якби тільки термін. Для підприємств це дуже популярний спосіб добитися виконання плану, поліпшити свої показники, виправити фінансові справи. Наприклад, підприємства Укршвейпрому запланували виготовити костюмів шерстяних вартістю до вісімдесяти карбованців на п'ятдесят дві тисячі менше, ніж минулого року, підприємства Укртрикотажпрому в три рази менше запланували випускати платтів трикотажних для молоді ціною до п'ятдесяти п'яти карбованців, Укрвзуттєпрому на третину зменшив випуск напівчеревикив для хлопчиків ціною до восьми карбованців.

От, скажімо, на чернівецькому швейному об'єднанні «Трембіта» вирішили: навіщо морочитися з дешевими дитячими куртками по двадцять карбованців? Узяли та й зменшили їх випуск на п'ятдесят тисяч. А за одним рипом — і дешевих курток та костюмів для молоді, замінивши все це значно дорогішими виробами. Така ж сама ідея осяяла і керівників Сімферопольського взуттєвого об'єднання. Замість чоловічих напівчеревикив по одинадцять карбованців сімдесят копійок вони почали гатити по двадцять вісім. А Ірпінська меблева фабрика замість шаф за сто двадцять п'ять карбованців, що користувалися великим попитом, освоїла випуск шаф уже по сто сімдесят вісім, а замість столів по тридцять шість карбованців почала випускати такі самі столи по шістдесят сім. І одразу середня роздрібна ціна фабричних виробів підскочила на сімдесят два проценти. І дивно, що трудові колективи, профкомітети не

протестують, не чинять опір таким рвацьким тенденціям.

— Певно, підвищення цін завжди має у виробників відповідне обґрунтування, мотивацію. Чимось же мусять виправдати подібний крок керівники того чи іншого підприємства?

— За мотивацією і обґрунтуванням у них діло не стане. Аргументи для виправдання завжди знаходяться. Подорожчання виробів можна пояснити змінами в технології, складністю в матеріально-технічному постачанні, поліпшенням якості, присвоєнням товару відповідного індексу, скажімо, «Н» — новинки. Хоча підвищенням якості там і не пахне. Навпаки, часто товари з претензією на присвоєння індексу виявляються звичайнісіньким браком. Так, київська обласна контора фірми «Меблі» забракувала сімдесят сім процентів «високоякісних» виробів Дніпропетровського меблевого комбінату, полтавське об'єднання фірми «Взуття» провело вибірку перевірку партії «модних» жіночих туфель Білоцерківського взуттєвого об'єднання — і всі забракувало. За минулий рік нам довелось відмінити так звані індексні надбавки по трьохстах виробів і стягнути з підприємств-бракоробів близько восьмисот тисяч карбованців.

— Ну, а коли немає явного браку, хіба правомірно підвищувати ціни лише тому, що продукція якісна? Вона і мусить бути якісною. Це обов'язок виробників, а не героїзму.

— Абсолютно вірно. Керівники деяких підприємств навіть заміну упаковки виробу використовують як привід для значного підвищення ціни. Доходить до парадоксів. Комбінат «Кримська роза», змінивши форму пляшки з туалетною водою «Лавандова», тут же скористався нагодою і підвищив ціну на воду в півтора рази.

— Справді, вузьковидомчі інтереси у багатьох керівників підприємств часом переважають навіть над здоровим глуздом. Надаму їм самостійність вони тлумачать дещо однобоко — максимально урвати. До речі, подібні тенденції спостерігаються не лише в

промисловості. Взяти, приміром, овочі. Як відомо, облагопромам було надано право самим регулювати роздрібні ціни на картоплю та плодоовочеву продукцію. І у що це вилилось?

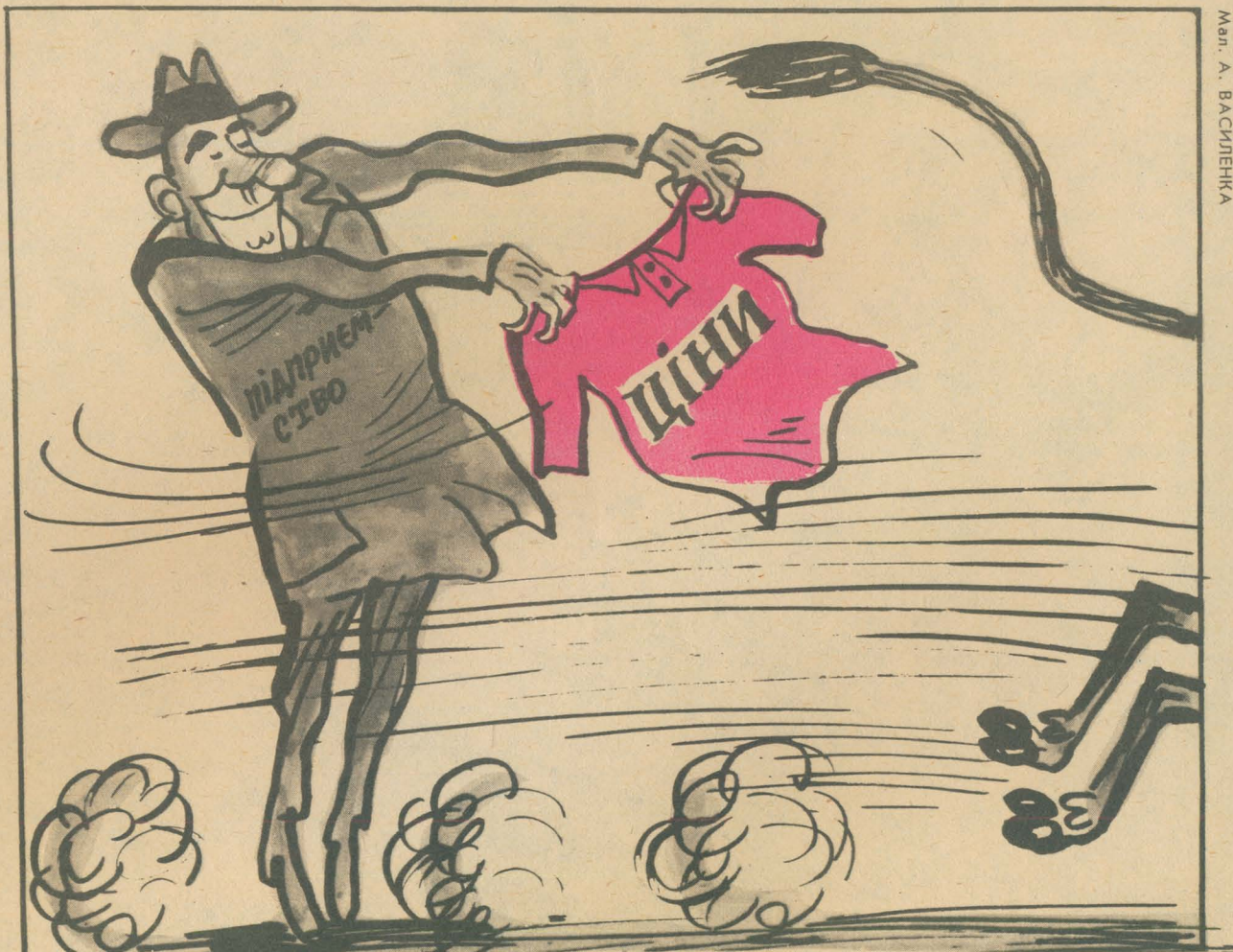
— У те, що облагопроми тут же підвищили ціни. Причому, в більшості областей республіки ціни на овочі добряче підстрибули. А в окремих випадках стали вищими від базарних. І таке коїлось навіть у розпал овочевих сезонів. Таким робом агропромівці вирішили компенсувати свою безгосподарність — втрати при заготівлях, транспортуванні і реалізації.

— Отже, виходить, якщо дати повну свободу дій усім тим відомствам, які виробляють і вирощують...

— І не тільки тим. Інші відомства теж ведуть уперті пошуки у згаданому вище напрямку. І нерідко ці пошуки увінчуються шаленим тиском на органи ціноутворення. Міністерство культури республіки, наприклад, зажадало дозволити їм підвищувати ціни на квитки до Київського зоопарку, подвоїти вартість квитків до музеїв і виставок на весняно-літній період, дозволити директорам театрів підвищувати ціни на квитки під час гастролей. Спілка театральних діячів внесла пропозицію підвищити утрічі ціну квитка в театри для дітей, мотивуючи це необхідністю зменшити кількість спектаклів, бо «велика їх кількість відбивається на якості і призводить до перевантаження акторів». Держбуд вимагає збільшити плату за вхід до музеїв — пам'яток архітектури. Як бачимо, в цьому напрямку люди дуже активно працюють...

— І який же, Леоніде Павловичу, вихід?

— Перш за все — ліквідувати дефіцит, бо саме він стимулює зростання цін. Але це питання потребує комплексу заходів і досить тривалого часу для вирішення. Наше ж сьогоднішнє завдання — не допустити подорожчання продуктів, товарів і послуг, оскільки це неминуче відбивається на життєвому рівні населення. А зробити це можна, рішуче обмеживши ціни певними рамками, і суворо контролювати їх.

А вони нервують...

Хоч у нас, в Дніпропетровську, й не споруджено, як у Києві, швидкісної трамвайної лінії, проте я все одно — за трамвай! Слава богу, вже понад 50 років користуюся ним. Раніше, пригадую, вагони були без стінок. Кондуктор по такій собі кладці, нехтуючи технікою безпеки, немов якийсь каскадер, ходив уздовж вагона. І не падав! Пізніше у вагона з'явилися двері. Однак вони не зачинялися автоматично, і тому в години пік у трамваї вміщалося безліч народу, не те, що тепер. Останній пасажир завжди нагадував виноградинку на кінчику кетяга. І все ж їхав!

А гальма! Хіба ж то були гальма? Порівняно з сучасними то було тьху та й годі. З сьогоднішніми гальмами не вагон — час зупинити можна! Та подивилися б ви, як це роблять дніпропетровські трамвайники. Виявляється, нові гальма на старих трамвайних зупинках «не спрацьовують». Не можуть утримати вагон... А тому зупинки перенесено зі старих місць на нові. І хоч нові зупинки незручні, всім ясно, що робиться це для зручності пасажирів.

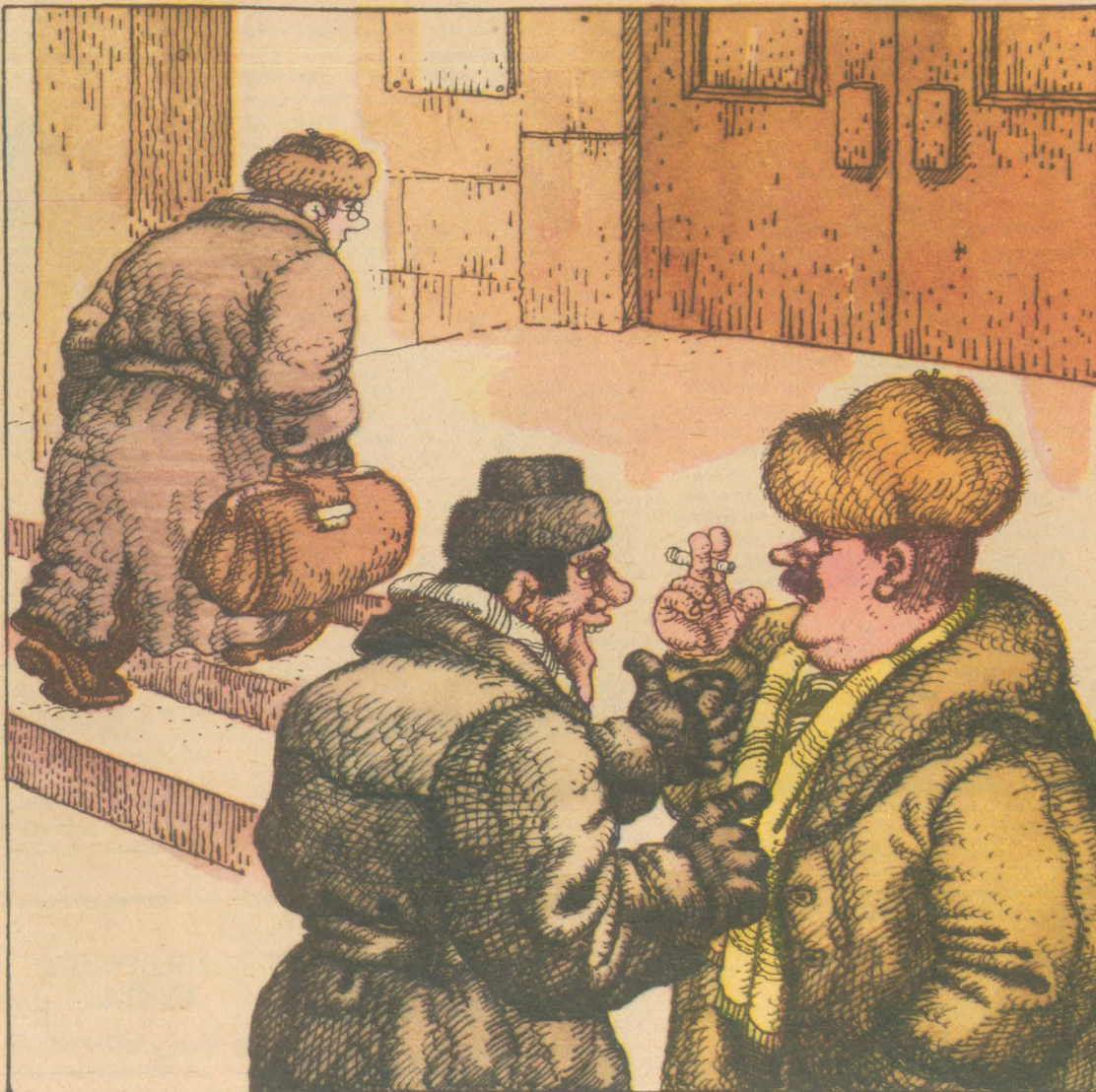
Далі. Перенесення зупинок тут зрозуміли як лише початок перебудовної роботи трамвайників. Бо вони — трамвайники — вперто замислюються над тим, щоб взагалі ліквідувати всілякі зупинки. У такий спосіб можна буде збільшити швидкість на лініях.

І ось експеримент: вагони, що прямують на свій маршрут з депо або ж повертаються після зміни, через усе місто їдуть без зупинок і, звичайно ж, без пасажирів. Правда, не всі пасажирів ще до цього звикли. Ретрогради, наприклад, не розуміють задуму транспортників, обурюються. Тому водії, дбаючи про нервову систему пасажирів, які на зупинці піймали облизня, ввели у трамвайний побут новий умовний знак: повертаючись вдень у депо, вмикають фари. Мовляв, вагон зіпсований, не набридайте.

Як бачите, трамвайники хоч таким чином все-таки намагаються поберегти нерви дніпропетровських пасажирів. А ті, нічого не розуміючи, продовжують нервувати на зупинках. Отакий нетямковитий народ пішов!

К. ВАКУЛЕНКО.

м. Дніпропетровськ.

— І що цікаво: ледацюга з ледацюг, але його цінують, бо за п'ятнадцять років жодного разу не запізнився на роботу.

Минув Новий рік. Починаються будні,
І всі ми уявою знов — у майбутнім:
Можливою ж робиться будь-яка справа,
Якщо у людини є творча уява...

Вдалось уявити директору бані,
Що в бані вода є у кожному крані:
Куди б не зайшли ви — у ванну, до душу —
Всі крани працюють і радують душу.

Здалося завбазою, ніби на базі
Ніяких товарів ні в якому разі
Ніхто діставати не буде віднині,
А всі купуватимуть їх в магазині —
Можливою ж робиться будь-яка справа,
Якщо у людини є творча уява.

Вдалось уявити куховаркам їдальні,
Що справи в їдальні уже ідеальні,

ЯКЩО У ЛЮДИНИ Є ТВОРЧА УЯВА

(Післяноворічна фантазія)

Що ними ж такі приготовлена їжа
Щодня — і смачна, і поживна, і свіжа;
Що вже і котлети бувають в них часом
Не тільки із хлібом, а навіть із м'ясом!

Здалося санлікарю: в нашому місті
(Об'їхав недавно) — всі вулиці чисті,
Ніхто не насмічує — кожен культурний! —
Папір і недопалки кидають в урни;
Будтрести ж везуть будівельні відходи
На смітники, а не на лоно природи...
Можливою робиться будь-яка справа,
Якщо у людини є творча уява...

А я уявив: не пасуєм ніде ми —
Розв'язано всі наболілі проблеми
В сільському господарстві, в науці, в культурі,
В торгівлі, на транспорті, в номенклатурі;
Уже не побачиш хамла, бюрократа;
Начальство приймає тебе, наче брата...
Скрізь робиться все в інтересах народу —
Вже навіть шануємо рідну природу,
І правда уже торжествує усюди!..
І всім задоволені всі наші люди...

Що ж, братися можемо за будь-яку справу,
Бо вже-таки маємо творчу уяву!
А ще коли будемо по-людськи трудитись,
То все те
Можливе
Ще й може здійснитись!

Василь ШАРОЙКО.

Друже
Перче!

Відомо, що у деяких країнах можна скористатися послугами приватного детектива. А чи не міг би ти, Перче, порушити у відповідних інстанціях питання про дозвіл на індивідуальну слідчу діяльність і в нас? Ми вносимо таку пропозицію ось чому.

У листопаді 1987 року з Ішунського рибцеху Кримського облрибкомбінату хтось поцупив холодильник «Дніпро-2». Адмі-

ністрація звернулася до прокурора Краснопереконського району А. В. Селивоненка із письмовою заявою про крадіжку. Цю заяву він переслав начальнику райвідділу міліції Д. А. Цимбалюку «для вирішення питання по суті». А коли ми поцікавилися через піроку, коли ж все-таки впіймають злодія, то тов. Цимбалюк Д. А. відповів, що матеріали до міліції не надходили і «у зв'язку

з цим слідчо-розшукові заходи з даного факту не проводилися». Не ведеться те слідство й до сьогоднішнього дня. То, може б, нам допоміг приватний детектив?

І. ДЕМЧЕНКО,
юрисконсульт облрибкомбінату.
м. Краснопереконськ
Кримської області.

1. НЕМАЄ СЛІВ...

Уявіть собі хоч на хвилику тихе надвечір'я на Вінниччині, коли сонце сходить з вечірнього пругу і малиновим яблуком падає між глибокої кучугури, що ген-ген біля горизонту. І ось такого тихого надвечір'я в с. Бондурівці Чечельницького району несе Галю воду, коромисло гнеться. Тут можна було б поговорити про низьку якість коромисел, а то, може, й про погане водопостачання, але ліричний тон, який ми взяли на початку розповіді, не дозволяє, як той казав, відразу перейти на прозу. І не так ліричний тон, як Ваня, котрий за Галею — як барвінок в'ється. В'ється, в'ється, а потім і каже:

— Галю молодая, дай води напиться, На тебе серденько, дай хоч подивитися!

Галі б тут зашарітися, зупинитися і тихо мовити:

— Вода у ставочку — скільки хоч напийся, Я буду в садочку — прийди подивися. А вона, замість цього (ох уже ця сучасна молодь!) зміряла того Ваню з ніг до голови, пхикнула і кинула: — Пий!

Ваня до відра губами припав, дивиться на Галю і п'є, п'є, п'є... Але тут у нього в животі раптом: штрик, штрик, штрик! Одне слово, скоцюрилася наш Ваня, пропала любов.

Якби ж він знав, що в криниці с. Бондурівки вміст нітратів перевищує допустиму кількість у 21,5 раза, то, мабуть, залицявся б до Галі інакше. Або подався б в інше село. Хоча це не найкращий вихід. Приміром, у с. Стрельниках Шаргородського району чи у с. Нестерівці Тульчинського району фінал подібного залицяння був такий самісний. Бо і тут у колодязній воді вміст нітратів у десять разів вищий допустимого. І така невтішна картина по всьній Вінниччині.

«Ну, так уже й по всьній!» — вигукне недовірливий читач.

І нам хотілося би вигукнути, та факти, як кажуть, уперта річ. А вони свідчать: у 58 процентах проб питної води, взятих на аналіз відповідними службами, виявлено підвищений вміст нітратів, які в організмі перетворюються на нітрити, а ті, в свою чергу, негативно впливають на імунну систему. І тому немає слів, щоб прокоментувати той факт, що в с. Олексіївці Жмеринського району у криниці біля лікарні кількість нітратів у 17,3 раза перевищує допустиму межу, у с. Білій Ямпільського району у колодязі біля дитячого садочка — у 8,6 раза. Дохімізувалися, як кажуть, далі нікуди.

І що тут залишається нашому Івану? Піти в обласне об'єднання «Сільгоспхімія» і гнівно запитати: «Що ж ви робите, люди добрі! Та чи ви господарі на нашій землі, що уже і чистої води

немає де випити?! Це ж скільки мінеральних добрив треба в землю вгепати, щоб ті «добрива» у колодязях з'явилися?!»

Оскільки наш герой ліричний, то давайте з цим запитанням звернемося ми.

2. ТАК ТО ВОНО ТАК...

— Не знаю з чого й почати, — пошкріб потилицю заступник голови обласного об'єднання «Сільгоспхімія» Володимир Павлович Франков. — Склалася думка, що за нітрати усі гріхи треба валити на нас. Але чи усі гріхи наші? Хіба ми винні, що майже третина колгоспів і радгоспів області не мають нормальних складів. Тому добрива збе-

рігаються і під відкритим небом, і у лісосмугах, і у непристосованих приміщеннях. Пішов дощ — і попливло все... А потім дивуємося: нітрати у водоймах, нітрати в криницях... Цього року ми вирішили: немає в господарстві складу — добрива не веземо.

— А чи можна зовсім відмовитися від «хімії»? — На сьогодні це не так просто. Розумієте, уся наша селекція, здебільшого, тримається на хімії. Отже, уже селекціонери запрограмовують мінеральні добрива. Просто ними треба вміло користуватися. От у пресі пишуть, що роздуть штати РАПО, а тим часом у колгоспах і радгоспах Вінниччини немає агрохіміків, які предметно займалися б лише удобренням полів, аналізом ефективності добрив. Ім

можна і доручати, з них можна і спитати. А то в нас часто ті добрива вносяться прямо «з коліс». Привезли — і відразу на поле. А чи треба його сьогодні вносити, чи буде з того користь — нікого не цікавить. Аби кучугури тих добрив начальству очі не мозолили. Вносять, буває, гамузом. А рослина вибирає, що легше: азотні добрива. Звідси й нітрати.

Це одна біда. У нас кожен Іван має свій план. От, наприклад, Дніпрозержинське виробництво об'єднання і черкаське ВО «Азот», Вінницький хімічний завод ім. Я. Свердлова повинні відвантажити нам певну кількість мінодобрив. І відправляють. А тара, упаковка їх не цікавить. І відвантажують у розтареному вигляді такі мінодобрива, які взагалі подібним робом перевозити не можна.

Як бачите, відсутність матеріально-технічної бази на місцях і небажання по-господарському підійти до хімізації призвели до плачевних наслідків. І якщо ми сьогодні не повернемося до цієї проблеми обличчям, то завтра буде пізно.

— Ви вже повернулися?

— У нашому об'єднанні є обласна проектно-дослідна станція хімізації, у більшості районів створюються агрохімлабораторії. Тепер колгосп, перед тим, як здати вирощений урожай на заготівельну базу, мусить одержати в нашій лабораторії сертифікат, який свідчить, що продукція «не захімізована». Це повинно змусити господарників розумно використовувати добрива.

3. ОПТИМІЗМУ ПОКИ ЩО МАЛО

У нас на певний період з'явився оптимізм, що продукції з нітратами поставлено надійний заслін і їй зась до нашого столу, але його розвіяв завідувач відділом захисту навколишнього середовища вищезгаданої проектно-дослідної станції хімізації Леонід Степанович Ільченко:

— Це правда, що ми перевіряємо вирощений врожай на вміст нітратів. Ось дивіться, цього року забракували капусту колгоспів «Україна» Тиврівського району, ім. Щорса Жмеринського району, ім. Калініна Липовецького району... І таких висновків ось ціла тека. Але тут така проблема: колгосп привіз моркву чи там буряки, дині, а там високий вміст нітратів. Ми бракуємо. А от куди колгосп подіне цей «врожай», проконтролювати не можемо. Та й наступного разу він шукає шлях, як би обминути нашу станцію. І ще одне: ми входимо в систему агропрому, хоч логічніше було б підпорядкувати нас або Міністерству охорони здоров'я, або Держкомприморді. Тоді б ніхто на нас з агропрому не тиснув... Сьогодні колгосп зацікавлений в тому, щоб врожай був вищий. І це добре. Але він мусить мати матеріальну зацікавленість і в тому, щоб продукція була в хімічному відношенні чистою. Чистіша продукція — більший прибуток. Думаю, і так можна вирішувати проблему з нітратами, пестицидами і т. д.

Не додав нам оптимізму і завідувачий

Тульчинською районною агрохімлабораторією Борис Дмитрович Шевчик: — У нас у районі двадцять три колгоспи. Усі вони вирощують овочі. Але за сертифікатом звертаються до нас дуже і дуже рідко.

— А куди ж вони дівають овочі? — Невідомо. Може, на базар, може, в торгівлю... Ми не маємо повноважень контролювати господарства. Привіз колгосп овочі на аналіз — зробили, не привіз — нічого не вдієш. Дехто просто заявляє: «А для чого нам ті аналізи, тільки гроші за них плати...» Бачите, бережуть колгоспну копітку, а на здоров'я тих, кому на стіл потрапить їхня продукція, їм начхати.

4. «І ПРИДУМАЮТЬ ТАКЕ — НІТРАТИ...»

— Пише! Нітрати йому муляють! — так коментував лист до Перця свого односельчанина директор плодоконсервного заводу ім. Желюка Володимир Іванович Семенчук. — Ну, переробили ми на салат капусту з високим вмістом нітратів. Ну й що? Люди ту капусту виростили? Виростили! То хіба ж пропадати їй? Он до мене один заготівельник з Сибіру приїздив. «І придумують таке — нітрати!» — казав. — Та я вашу продукцію і з нітратами беру. З жиру казатися!»

— А що, хіба воно так на здоров'я впливає? — дивувався і собі заступник голови колгоспу ім. Желюка Микола Мефодійович Довгань. — Я їм ту «занітрачену» капусту, і нічого, і голова

колгоспу Олександр Климович Вовк їсть — нічого.

— Кажуть, ви усім колгоспникам таку капусту продавали?

— Було таке. Сім з половиною тонн. І теж нічого. Тільки один до Перця написав.

От вам і бумеранг. Ми часто думаємо, що сіємо і вирощуємо для когось. І заради справної цифри готові, скажемо правду, отруювати себе і своїх ближніх.

А що таке справна цифра у звіті? Це всього-на-всього цифра. Але заради неї ми по-варварському ставимося до землі, до здоров'я... І в кого на Вінниччині я не запитував: чи поніс хто бодай найменше покарання за «захімічені» гектари, за «занітрачені» овочі... Ніхто пригадати такого не міг.

Але найбільше вразило інше. Коли я зашав до заступника голови агропрому, голови вінницького «Плодоовочпрому» Володимира Михайловича Дубова і поцікавився, як же в області вирішуватиметься проблема нітратів, він тільки усміхнувся і розвів руками:

— А у нас такої проблеми немає!..

М. ПРУДНИК.

Вінницька область.

Мал. Ю. СЕВЕРІНА

Михайло ФРЕНКЕЛЬ

ТРИ БРАТИ

Сучасна казка

У якомусь царстві жили-пожила старий зі старою. І вихоляли вони трьох синів. Старший як підріс, став завідувачем складом і багато чого вивозив через прохідну. Середній — скромно запрацював у рибінспекції і на столі завжди мав рибні делікатеси.

Тільки молодший, Іванко, ніким не став і жив на саму зарплату.

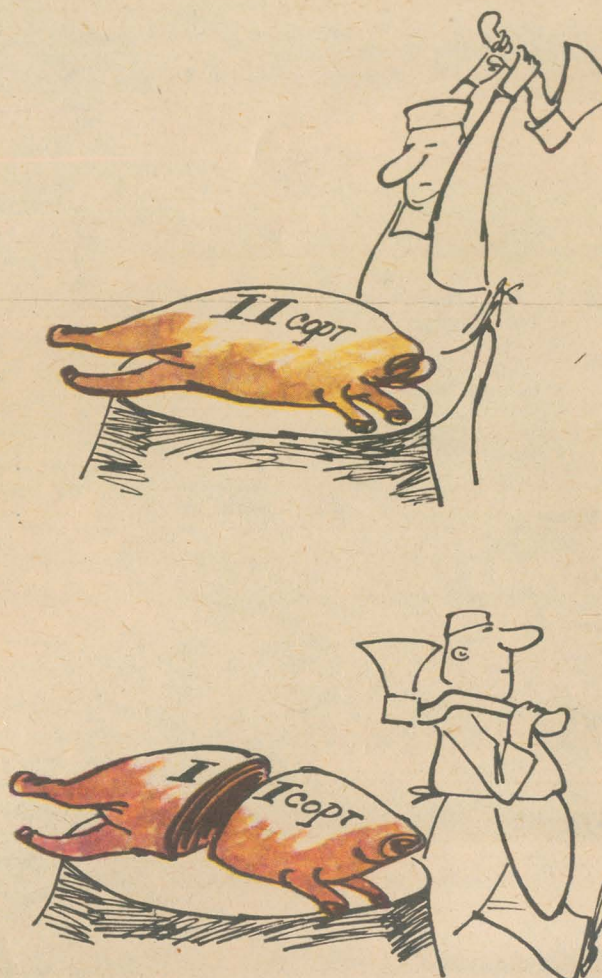
От прийшов братам час весілля грати. Старший привів до хати красуню-буфетницю, але жив у печалі. Середній одружився з гарненькою хазяйкою бензоколонки, та щастя так і не мав. А Іванко взяв

шлюб із однією розумницею — студенткою хіміко-технологічного факультету і був безмірно щасливий...

І нічого дивуватися — у казках завжди не так усе виходить, як у житті.

М. Київ.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

РОЗЧЕРКОМ ПЕРА

● Нас у світі лише двоє: я і моє дзеркальне відображення.

● Тонка людина: «Зі мною поласкавіше, бо як вдарю!»

● Спецпожежник: нещадно гасить в інших іскру таланту.

● Людина-холодильник: заморозжує будь-яку справу.

● Прямая залежність: чим дурніший, тим більше любить навчати уму-розуму інших.

● Хор кривди завжди готовий перекричати хор правди.

● Як голку не змашуй, вона усе одно буде колотися.

● Усе залежить від обставин? А обставини від чого?

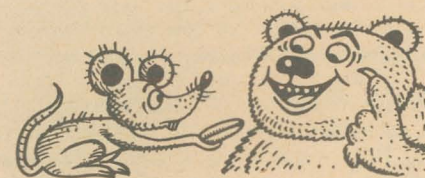
Петро ЧЕРВІНСЬКИЙ.

ВЕДМІДЬ І МИШЕНЯ

Байка

Якось, залізши до торбинки, Украво Мишенятко дві зернинки. Оте рудий Ведмідь Ще здалеку помітив: — То як накажеш вчинок розуміть? — Він заревів несамовито. — Ой, дядю!.. — Мишеня у плач. — Не віддавайте лиш до суду. Лихий полпугав, бач. Я більш ніколи вже не буду... — Та добре вже, візьми, — Не скривджу за якусь зернину. Та хочемо обоє їсти ми, Отож — віддай-но половину. — Беріть! Та чи не будете голодні? Адже для вас одне зерно... — Ех, Мишеня ти, Мишеня: Зерня твоє одне, та вас у мене сотні!

Віктор ЛАГОЗА.

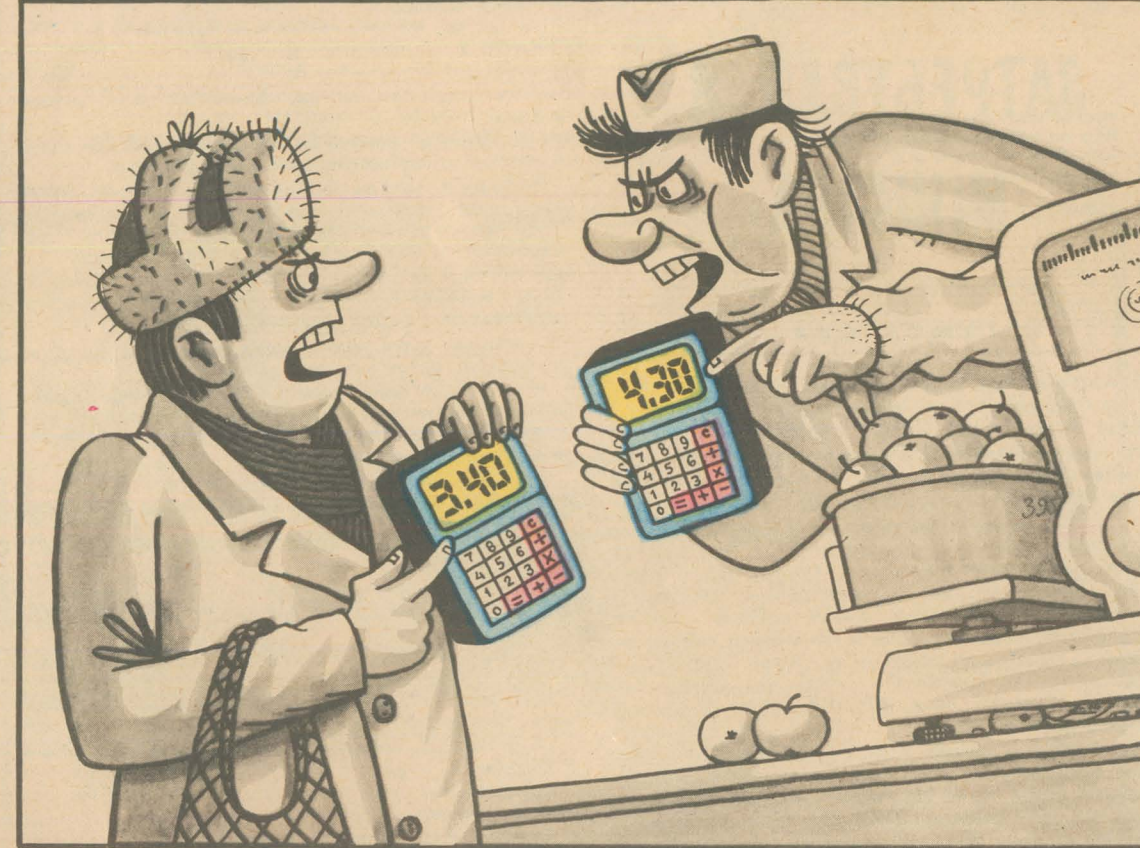
РЯТІВНА ПРИМОВКА

З трибун примовкою Федот Усіх чарує вміло: — Та я такий: закрию рот — І вміть берусь за діло. Гучна примовочка, як дзвін, Рятую скрізь Федота. Проблема ж в тім, чи зможе він Колись закрити рота.

Володимир СТРЕКАЛЬ.

Мал. О. МОНАСТІРСЬКОГО

Підкажи, де мені взяти здоров'я? Тільки, будь ласка, не став мене за ним ще в одну чергу. Оскільки у кількох я вже і так стою. Кілька років тому вийшов я на заслужений відпочинок. Як колишньому шахтареві треба було мені підлікувати свій радикуліт із поліартритом. Звернувся до Стахановського райсоцзабезу по санаторну путівку. А мені його завідувача Н. М. Сикяєва і каже: «Вибачайте, але в нас за путівками черга. П'ять років чекати треба...» Ну, думаю, запишуся про всяк випадок. А тим часом вирішив собі хоч зуби нові

Друзе! Перше!

вставити. Пішов до зубопротезної поліклініки. І від її завідувача О. І. Семиряд почує таке: «А у нас, знаєте, на зубне протезування черга. Років десять почекаєте?..» І тоді мені мимохіть подумалося: чого я, коли був молодим, та не беріг свого здоров'я? Як би воно зараз мені згодилося. Хоча б уже тільки для того, щоб по тих чергах «за здоров'ям» стояти.

В. БАРАБАНОВ. Ворошиловградська область.

Вітаємо ювіляра!

Письменника-сатирика
Бориса ПОЛІЩУКА
з його 50-літтям.

Дружній шарж В. СОЛОНЬКА.

ЗАТРЕБУВАВ Я МІНІСТРА

ГУМОРЕСКА

Вам коли-небудь відразу сімнадцять вепрів снилося? Не снилося. А мені приверзлося.

Щоб сказати, що на ніч перів, то й ні, бо погиркався з жінкою і залишився без вечері. І не споживав того, що ви маєте на умі, бо тепер із цим ділом сутужно.

Ліг як благородна людина, а воно з доброго дива й почалося. Приснилося, буцїмто отак стою я, а отак переді мною зеленіє мій город. Хоч картину малюй, такий гарний. Аж раптом дивлюся, а на грядки втепалось сімнадцятеро диких кабанів і пішли хазяїнувати! Тільки тиць своїми писками у землю — і немає за один раз сімнадцяти куців картоплі. Тільки тиць — і немає сімнадцяти куців помідорів. Пероюють город, наче на глибокий зяб. Тільки бадилля підлітає.

Що ж воно за напасть така, жажнувся я. Це ж вони мене залишать на зиму без картоплини! Ухопив хутенюк бияка та як замахнувся на вепрів, а воно взяло та й все переїнакшилося. Що то вві сні — куди хоч тобі поверне. Дивлюся, а в моєму городі вже не вепри, а сімнадцять чоловіків із теками, рулетками, портфелями. Ходять, щось міряють, записують до блокнотів.

— А що це ви, добрі люди, в чужому городі робите? — питаю.

— Приїхали із столиці перевіряти вашу скаргу, — відповідає їхній старший.

Воно хоч і вві сні, але я добре знаю, що в столицю я ще не писав. Тільки збирався. А от із району та області вже були на обїжку і сказали, що його вибито правильно. А я вважаю, що неправильно, що кілька треба переставити ближче до сусідової хати. Ось люди зі столиці й зроблять це. Добре, що приїхали.

— Я — заступник міністра товариш Каністра, — подав руку їхній старший. — А оце — начальник главку товариш Кирпонос... Оце — начальник управління товариш Свічка... Старший спеціаліст кандидат наук товариш Мороз... Референт товариш Кितिця...

— Дуже присмно, — проймає мене гордість, що з такими людьми маю діло. — А я — товариш Квасоля...

Познайомились. Комісія робить собі своє діло, а я походяю і контролюю, щоб вона правильно міряла. Не можу нічого поганого сказати, справні хлопці приїхали. Один сперед одного поспішають, кілька на обїжку з усіх боків оглядають, рулетку до нього прикладають. У трубу, що на триногах, дивляться. Робота — вищий клас. Чисто тобі розбивають фундамент під тракторний завод.

А в мене таке відчуття, наче я генеральний директор того заводу. Проймаюся гордістю за себе і за тих, що приїхали, а їхній старший узів і бовкнув у бочку меду ложку дьогтю.

— Ви б, — каже, — даремно не гаяли часу, а йшли готувати їсти, бо ми вже проголодалися.

Хоч і вві сні, а мене кольнуло. Ти ж дивись який проворний. Ті, що приїздили раніше, діставали з портфелів бутерброди і обїдали на обїжку, бо в селі немає їдальні, а цим, бач, у хату закортіло на дармові домашні харчі.

Вибачайте, товариші, але діла не буде, — дав я одразу одкоша. — В мене не ресторан.

— Доведеться його відкривати, — гне свою лінію їхній старший.

— А це ж з якого дива? — принохуюся, чи, бува, він не того... Не хильнув...

— З такого дива, що ви покликали нас на обїжок.

— Ну й що? — питаю.

— От ми й приїхали, — обмацує кілька їхній старший. — Будемо у вас цілий тиждень, так що закупуйте продукти. І зніміть гроші з книжки або позичте у когось, бо витрати будуть немалі. Доведеться заплатити за квитки... Добові... І готель замовлено за ваш рахунок.

— А чого це за мій? — став я дибки. — На яких це таких правах?

— Їхній старший витяг із папки листа:

— Ваш почерк?

— Мій.

— Кликати?

Я добре знаю, що зі столиці нікого не кликав, тільки збирався, але ж написано мою рукою. Що будеш робити?

— Ну, кликав.

— От ми й приїхали за ваш рахунок.

— То це тепер уже так буде?

— Буде.

А тут і моя примадонна взялася на порозі руками в боки:

— І в яку ж це мені копійку обїдеться той кілок?

— Ось товариш референт прикине.

Референт дістав із кишені маленьку пласку коробочку і давай тицяти пальцями у кнопки:

— Квитки на сімнадцять чоловік — триста сорок карбованців. Плюс триста дев'ять карбованців і сорок копійок добових... Та за готель давіть тридцять вісім карбованців. Всього — вісімсот вісімдесят сім карбованців і сорок копійок... Як льоду...

І раніше моя жінка шкварчала, мов сало на сковорідці, а тут геть затаніла.

— Ах ти ж анахтемська душа! — почала шукати щось замашне. — То це я пуцу за вітром стільки грошей? Оддам за якогось кілька корову? Так ти ж у мене не вартий і троячки!

— Товариші! — заховався я за їхнього старшого. — Чого ви тут ходите?! Я вас сюди не кликав. Складайте свої теки, беріть триниго та їдьте додому!

— Еге, поїдемо, а Панас Панасович що нам скаже? — розвів руками їхній старший.

— Який Панас Панасович?

— Той, що прислав нас на ваше прохання. Він у нас чоловік дуже суворий.

— Запишіть у своїх блокнотах, що я воровав до сусіда на півметра, переставте кілька на мій город, тільки зробить так, щоб вас тут не було! — благаю їхнього старшого, а він ниже плечима:

— І раді б уважити, та не можемо. Порядок є порядок. Прислали на тиждень, через тиждень і поїдемо. А тепер ведіть нас обїдати, бо ми вже проголодалися...

І тут знову таке скопошилося, що й страшно розказувати. Оті сімнадцять чоловік переїнакшились у вепрів. Обступили мене з усіх боків, шарпають зубами за штани і людськими голосами горляють:

— Хочемо їсти! Веди нас у хату! Давай обїдати!

— Я ось тебе зараз пообїдаю! — замахнулася на мене коромислом жінка.

Пекло та й годі! Вепри холоші обривають, верещать. Жінка зверху дубасить. Таке страхіття довелось пережити, що ледве дуба не врізав, поки прокинувся...

І до того мене взяла злість на сусіда, що оце настроюив у столицю аж три скарги. Затребував на обїжок міністра з людьми. Нехай їдуть, перевіряють. Моя корова за вітром не полетить. Іздять за державний рахунок. Я вже це діло добре перевірів.

БОРИС ПОЛІЩУК.

м. Київ.

У РЕЖИМІ НАШОРОЩЕНОГО СПРИЙМАННЯ

інтереси, прагнучи захити собі на цьому слави й певного політичного та іншого капіталу, оскільки заборона віддає ініціативу тим же демагогам і екстремістам.

А у Львові, мимохіть пригадалося, вже наче мали у цьому плані певний досвід. Коли свого часу неформальне об'єднання — Товариство рідної мови ім. Т. Г. Шевченка — зібралось для проведення своїх установчих зборів, то двері Будинку культури будівельників, з керівництвом якого була попередня домовленість, виявились зачиненими. Шанувальники рідної мови пішли до площі біля університету, щоб домовитися, як бути далі. Цим не забарилися скористатися ті, хто завжди прагнув виставити себе єдиним уболівальником за народне добро, лідером найвищого рангу, володарем істини в останній інстанції.

Між іншим, Товариство рідної мови рівно через тиждень після першої невдачі таки провело свої установчі збори в тому ж приміщенні, обрало головою правління знаного львівського письменника Романа Іванчука й досить активно почало працювати. А за ним, під крилом все того ж відділення фонду культури розгорнуло роботу й вірменське культурне товариство «Ахпюр», і товариство шанувальників єврейської мови й культури

ім. Шолома-Алейхема, і товариство шанувальників польської культури.

Створено вже й первинні організації Товариства рідної мови на деяких підприємствах, в організаціях, наукових установах. І все ж режим нашорошеного сприймання неформалів ні-ні, та й дається взяти. Як то мовиться, подекуди.

Скажімо, у проектно-конструкторському інституті конвейєробудування я цікавився роботою різних громадських організацій. Мені повідали, як активно діє тут первинна організація ДТСААФ, товариства «Знання», книголюбів, ну й, звичайно, боротьби за тверезість. Останньою керує П. Будивешевський. Коли нас із ним знайомили, я привітав його яко головному непитушого в інституті.

— Колишнього, — поправив мене Петро Миколайович.

— Як? — на смерть перелякався я. — Що, почали пити?

— Ні, — всміхнувся він, — не пив і не п'ю. Просто організація наша розпалася. Мертворожденою виявилась. Цього року ми вже навіть і членських внесків не збирали.

Ну, внески — це справа така... А от Товариство рідної мови у Львові працювати вже працює, а до збирання внесків серед його

членів ще якимось рукам ні в кого не дійшли. У цьому Товаристві, як і в «Товаристві Лева», до речі, поки що нема жодного платного функціонера, усі керівники працюють на громадських засадах. Можливо, подумав грішним ділом, саме тому дехто й донині ставиться до неформалів з прихованою підозрою і відвертою настороженістю. Бо громадська робота, і раптом безплатно — воно й справді якимось незвично.

В інституті конвейєробудування про Товариство рідної мови чули. Є тут навіть ініціативна група, яка хоче створити первинну організацію. Партбюро навіть спеціально заслуговувало це питання, повідомив секретар парторганізації В. І. Поліканов. І не лише заслухали, а й відповідну постанову прийняли. Постанова видавалась мені досить характерною і повчальною. Ось познайомтесь із деякими уривками з неї (цитую мовою оригіналу):

«1. Считать нецелесообразным в настоящее время создание в институте первичной организации «Товариства рідної мови ім. Т. Г. Шевченка» как не соответствующее стоящим перед коллективом института задачам повышения технического уровня и конкурентоспособности создаваемой подъемно-транспортной техники...

...3. Рекомендовать членам инициативной группы по созданию «Товариства» направить свою общественную активность на улучшение работы первичной организации общества «Знание», редколлегии, других общественных организаций, как в КПИ, так и в рамках городских и областных общественных формирований».

В останньому пункті я помітив певне упущення. Чому тільки на «Знання» спрямувати громадську активність? А чому й не на Товариство тверезості, яке тут саморозвалилося?..

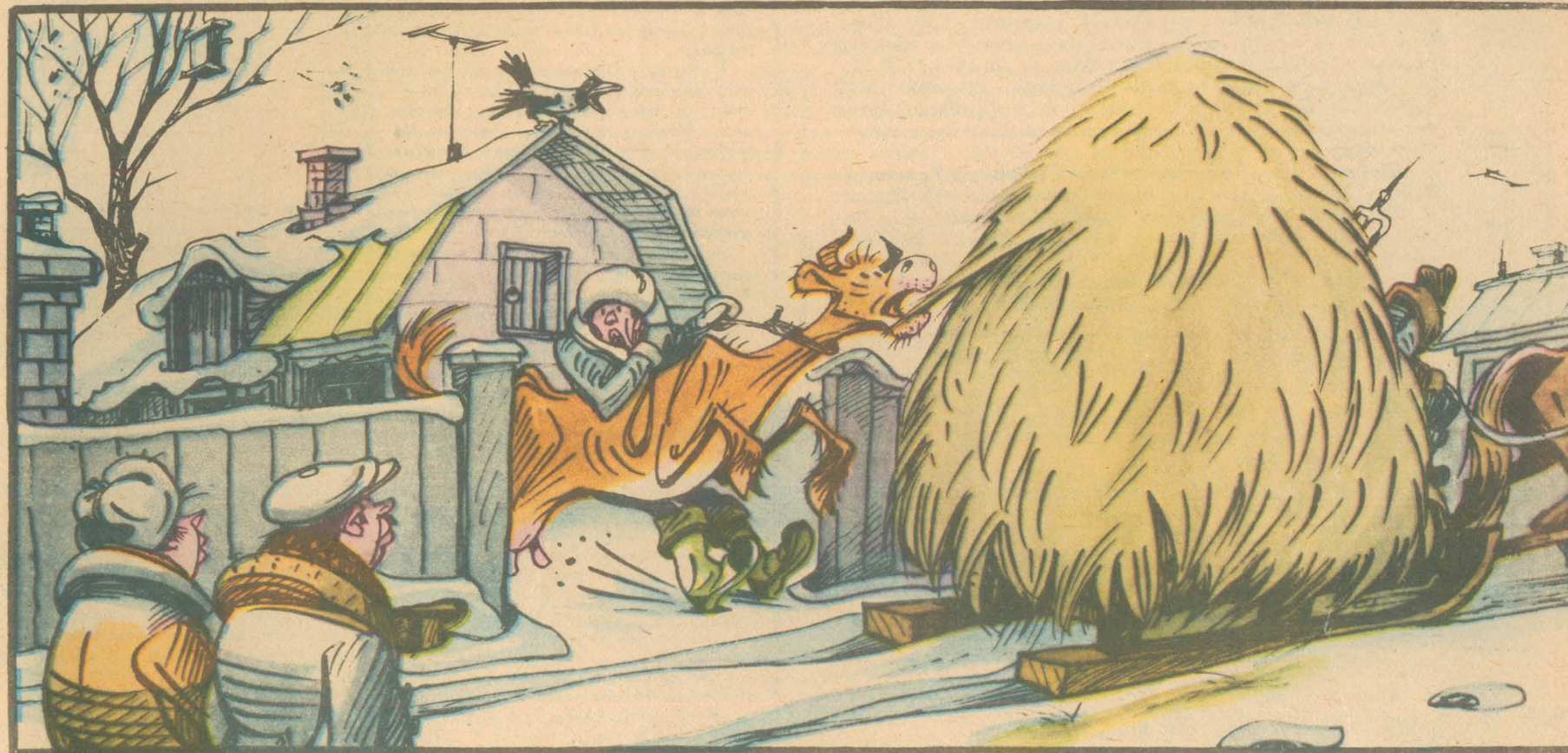
Партбюро тим же рішенням створило комісію, якій доручено вивчити питання і до першого листопада доповісти. Я був у інституті наприкінці листопада. Ніхто ні про що не доповів.

Що ж, нашорошеність є таки нашорошеністю.

О. КРУКОВЕЦЬ.

Львівська область.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦЯ

— А ви питаєте, чого у нас корів не тримають? Хіба ж їх втримаєш, коли кормів не дають?!

Знайомтеся — В. Смирнов

Вячеслав Васильович Смирнов живе у Костромі. Він автор кількох сатирично-гумористичних книжок. Перекладає з української, білоруської та болгарської мов. А здружили його з Україною важкі воєнні роки. Визволяючи її, Вячеслав Смирнов, фронтний кореспондент газети «Правда України», був поранений. Отже, як кажуть, наша дружба скріплена кров'ю. Пропонуємо увазі читачів кілька його творів, перекладених із російської літераторами Ровенщини, де Вячеслав Васильович — частий гість.

ДВА СЕРЦЯ

«Ти чув, Остап? Хто б таке подумав? — Дружина виливала біль і жаль, — Що аж два серця виявили в кума... Затурять ще у дослідний шпиталь! Остап розреготався на всю хату: «Моя кохана жіночко, не скій! Два серця ні він з м'ясокомбінату, Та виявили їх на прохідній».

Переклав Олександр БОГАЧУК.

СТОГУВАЛИСЯ

Остап у магазині торгував, Аж от підходить раз одна дівчина — Либонь, заповонила пишність барв: «Почім оця, в клітиночку, тканина?» Остап за неї глянув — і завер. Така красуня! Ще не бачив зроду: «Як з вас —

за кожен поцілунок — метр. Кажіть мерщій, чи даєте ви згоду?»

«Беру три метри, — мовила вона, — Та з розрахунком трохи забарюся. Купую ж для бабусі, тож сповна Із вами розрахується бабуся».

Переклав Володимир ГРАБОУС.

АЛМАЗИ І ФРАЗИ

Поет віршовані дві фрази Сказав експромтом про алмази. І кожна сказана із фраз Слух ріже, хоч і... не алмаз.

ВИБІР ЖЕНИХА

«Ну, як мені виходити за нього? Несимпатичний, ще й старий, до того. Одне, уважай, достоїнство у Васи: Чимало грошей має в ощадкасі...» «Лише одне достоїнство? Не сердься, Та ти ж забула про хворобу серця!»

Переклав Петро КРАСЮК.

Василь БИРЮКОВ

БАЙКИ У ПРОЗІ

ВОРОНЯЧІ ЗВИЧКИ

Пташиною їдальною завідувала Ворона. Вона без кінця скаржилася:

— Крра-дуть! Крра-дуть! Прилетіли якось шпаки. Попросили чого-небудь м'ясного. — Крра-дуть. Черв'яків украла. Нічого нема.

— Як? — Так. Украла і все. Розсердилися шпаки. Поскаржилися на Ворону.

Прилетів Сокіл. Покопався. Вкопав з воронячого гнізда цілу купу всякого добра.

— Переведу тебе, — сказав Сокіл, — кургани охороняти. Там предки наші поховані. Сторожуй.

Перевів. Сторожувала Ворона і знову каркала:

— Крра-дуть! Крра-дуть! І справді, помітили птахи, курган меншати став. А незабаром і зовсім щез.

— Чудеса, — дивувалися птахи. — Куди ж курган подівся?

Прилетіли до Ворони, дивляться — а курган біля її гнізда виріс.

Переводити її більше нікуди не стали. У клітку посадили. Нехай посидить, подумас. Її корисно.

ДАХ

У Сірка на буді вгорі дірка з'явилася.

— Що ж його тепер діяти, — засмутився Сірко. — Дощ іде. Ні всидиш, ні влечиш: мокро.

Пішов до Вола і поскаржився: — Дах протікає у буді. Треба б залатати.

Подумав Віл і спитав: — Як ти думаєш, можна у дощ дах ладнати?

Сірко ніяково потупцював біля порога.

— Та незручно якось у дощ. — Отож-бо. Сам зрозумів, — сказав Віл. — Ось перестане...

Дощ перестав. Минув день, другий. Тиждень минув.

Дивиться Сірко крізь діру на зірки і роздумує:

— Гм... Красиво, звісно. Зірочки просто в буді зазирають. Ну, а якщо знову дощ? Мокнути і тремтіти доведеться. Піду знов до Вола.

Приходить і каже: — Дощів уже два тижні немає.

— Ну й що! — Як це що? Діру залатати б треба.

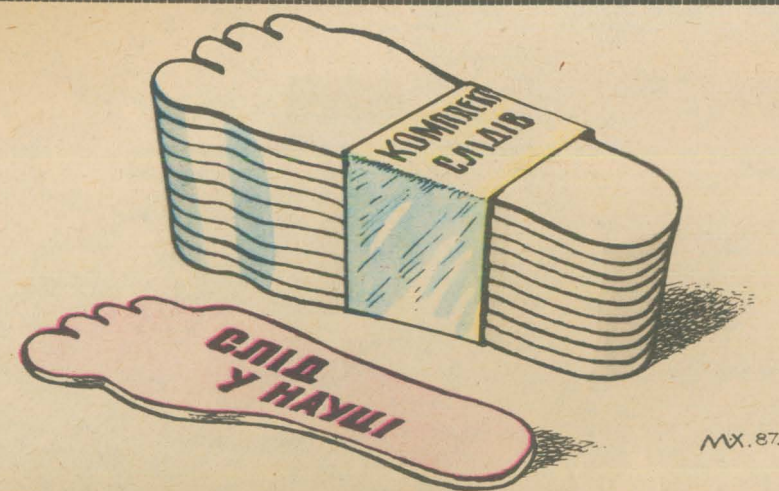
— А хіба на голову ллє? — Поки що ні.

Подумав Віл і сказав: — Ось так завжди. Ще нічого не трапилось, а ви вже зі скаргами.

Ось буде дощ, тоді й приходить!

Мал. В. МУСКИ

МХ. 87.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

«Не хочеш — не бери», — такий метод розв'язання конфліктних ситуацій з пацієнтами узяв на озброєння лікар Тернопільської протезної дільниці І. О. Хома. Оскільки ж, як ви зрозуміли з назви установи, подібна пропозиція адресувалася інвалідам, то, по суті, О. І. Хома змушувався над людьми. Зокрема, жителю села Городищі Густинського району В. М. Дударю Хома виготовив такий протез, користуватися яким було зовсім неможливо.

Після чотирьох безрезультатних поїздок у Тернопіль Василь Михайлович звернувся зі скаргою до Перця. Заступник генерального директора державного виробничого об'єднання протезних підприємств В. В. Тетерук повідомив, що лікаря О. І. Хому звільнено з посади. В. М. Дударю виготовлено новий протез і доставлено додому. Якістю роботи Василь Михайлович задоволений.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

СПЕЦІАЛІСТАМ треба вірити. Бо хто краще знає питання, як не той, хто все життя шукає на нього відповіді? І коли спеціаліст вам нарешті каже, що те чи інше досягнення цивілізації — безперечне благо, і ним сміливо можна користуватися, не боючись за наслідки, — я користуюся і не боюся. Заходячи в автобус, я безтрепетно довіряю своє життя незнайомому водієві, бо він — спеціаліст у своїй справі. Відкриваючи банку дефіцитної тюльки в тома-ті, я без жодних вагань смакую цим вишуканим делікатесом, цілком покладаючись на фахове сумління його творців. І відчиняючи, нехай і з деяким скрипом, двері своєї нової квартири, я сміливо заходжу всередину, не бентежачись такими дрібницями, як хвилююче постелений лінолеум та не закріплені в своїх отворах вікна: я вірю невідомому майстрові, який вже що-що, а, принаймні, бетонні плити над моєю головою повинні був покласти надійно.

І тому я, признатися, з деяким подивом прочитав лист до редакції від великої групи мешканців села Лутовинівки Козельщинського району на Полтавщині, які здійняли таку бучу навколо якогось там складу зрідженого аміаку, що його зібралось, було, будувати на східній околиці села черкаське виробниче об'єднання «Азот».

Ну, подумав, склад! Кома він завадить? Тим більше, що, за прогнозами спеціалістів, з його побудовою з'явиться можливість вносити в місцеві ґрунти значно більше азотних добрив, аніж досі, а це означає — нові центнери й тонни зерна, буряків та іншої петрушки, додаткове молоко, м'ясе-сальце і так далі...

Чим це, скажіть, погано? Що-що? Нітратів, мовляв, і так уже наїдаємося по горло? Але ж, по-перше, якщо вносити той аміак з розумом, то нічого страшного у тім нема, вміст нітратів у продуктах рослинництва ніколи норми не перевищить. По-друге, дехто із спеціалістів уже навіть піддає сумніву шкідливість отих нітратів для людського організму. Може, невдовзі виявиться, що вони — навіть дуже корисні! По-третє, у нас взагалі немає іншого шляху для різкого й швидкого підвищення врожайності, як внесення в ґрунт мінеральних добрив. А що стосується безпеки, то, знову ж таки, спеціалісти з «Азоту», із районної та обласної «Сільгоспхімії», з обласної інспекції охорони природи та ще з півдесяти інших солідних організацій дають стопроцентну гарантію екологіч-

ної чистоти цієї споруди. Так чого ж хвилюватися?

Правда, кажуть, що під час прив'язки території складу до місця не було враховано рози вітрів, а вона своїм вістрам спрямована саме зі сходу на захід, тобто — від складу, який стоїтиме на горбочку, вітерець переважно більшість днів у році дмухатиме саме у бік села, розташованого у низині. А це, бачите, суперечить діючим у республіці будівельним нормам, які дозво-

потрапляє стільки того добра, що посіви в радіусі кількох гектарів згорять? Може, вистачить з нас і маслозаводу, який так кадить своєю трубою, що у дворі білизни не вивісиш?

— Так уже ж на тому складі порядок наведено, — переконують затятих абригенів спеціалісти. — І на маслозаводі наведемо.

— А де ж ви були раніше, чому не наводили того порядку аж доти, доки не приспичило вам новий склад будова-

далеко не вітшна. Особливо після того, як виплило, що рішення про відведення місця під склад було прийнято кулуарно, — в той час як у статті 16 «Основ земельного законодавства СРСР» чорним по білому надруковано:

«Вилучення ділянок із земель, які знаходяться в користуванні колгоспів, може здійснюватися тільки зі згоди загальних зборів членів колгоспів або зборів уповноважених».

Правда, у проектних документах на спорудження складу є витяг з протоколу № 4 зборів уповноважених членів колгоспу імені Ілліча від 10 жовтня 1985 року. І якщо вірити тому витягові, то законності дотримано: 179 учасників зборів одностайно прийняли рішення про відведення ділянки під склад.

Та в тому-то й заковичка, що, взявши до рук сам протокол, я нічого такого навіть віддалено схожого там не знайшов. Не обговорювалося це питання на зборі! Як пояснив мені голова колгоспу А. В. Гладкий — вельми поважаний, між іншим, у селі чоловік, — він прийняв це рішення одноосібно. А зобов'язати невеличку підгоспівку в документах — подумав, злочин! Скільки їх, отаких підробок, доводилося «малювати» — й нічого, бог мливав. Не будеш же через кожну дрібницю загальні збори скликати!

Тепер Андрій Васильович відверто шокує:

— Винен, узяв гріх на душу. Готовий понести будь-яке покарання.

Односельці йому цей гріх відпустили. Чого, і справді, колись не було! Навіть один із пунктів згаданої постанови райкому партії тут «не пройшов» — саме той, де, зокрема, первинний парторганізацій колгоспу ім. Ілліча запропоновано «дати відповідну оцінку» комуністів Гладкому А. В. «по допущених фактах безвідповідальності та поверховості у вирішенні даних питань».

Іншими словами — голові колгоспу, як і декотрим іншим відповідальним особам села і району, пропонува-лось оголосити догану зате, що він не дав «рішучої відсічі демагогічним міркуванням, спробам порушити дисципліну і порядок, не запобіг «стихийно організованому зборищу» і так далі, — коротше, не провів лінії райкому в житті.

Але як же ти її тепер проведеш, якщо, замість очікуваних спеціалістів, які, на вимогу депутатів сільради, мали приїхати до села з усіма науковими викладками й остаточними висновками, одного чудового дня нагрянули якісь дядечки та й, нікому слова не кажучи, заходилися вбивати кілочки на місці

запроектованого складу?.. А коли ця чутка блискавкою облетіла село і на місце події, полишивши робочі місця, звідусіль стали збігатися збуджені люди, їх спочатку спробували вгамувати посланнями на авторитет міліції, а потім довести їм бездоказове: ніби оте сфальсифіковане рішення про відведення ділянки під склад — рішення, до речі, трирічної давності — має законну силу й сьогодні...

І тільки після того, як учасники «стихийно організованого зборища» склали своє рішуче «ні» спробі розв'язати питання в дусі кращих традицій адміністративно-командного стилю, довелося знову вдатися до методів переконання. Але поїзд, як кажуть, уже пішов: учасники пізніше зібраного сільського сходу, незважаючи на всі розлогі роз'яснення й умовляння спеціалістів районного й навіть обласного масштабу, висловилися проти будівництва складу.

Так от я й кажу: особисто я схильний вірити фахівцям. Особисто мене вони майже переконали в тому, що склад аміачних добрив під Лутовинівкою — нехай і всього за якийсь кілометр з гаком від сільського дитсадку, і від школи, й лікарні, нехай і без врахування рози вітрів, нехай і на родючому чорноземі, — штука абсолютної безпечна й вельми потрібна для всього району, в тім числі й для села. Але переконати в цьому жодного з двох тисяч мешканців Лутовинівки мені, на жаль, не вдалося. Каюся і готовий понести будь-яке, навіть найсудовіше, покарання.

Та й чи моя це, зрештою, справа — переконувати в чомусь людей, чи спинами яких спочатку заходилися оте щось робити — нехай навіть на всі сто відсотків безпечно для них і приємне! — а потім уже споконилися поставити їх про це довідома?

Ні, я на себе такої місії не візьму. Надто багато і часто заспокоювали всіх нас у минулому. Надто гірко нам доводиться тепер видихати плоди батьківської про нас турботи, про яку ми, до речі, самозваних батьків не просили. І випадок в Лутовинівці, як на мене, свідчить не так про груповий егоїзм місцевих жителів та про їхню дрімучість у знаннях спеціальних, як про зрослу їхню активність у справах громадських. Вони давно вирости з дитячих штампів, у яких їх і досі уявляє собі дехто з вітців-командирів, і не бажають, аби хтось за них вирішував їхні долі.

В. БОЙКО, спец. кор. Перця.

Полтавська область.

АЗ, БУКИ, БАЛАБУКИ...

Аз, буки, балабуки —
По люцерні ходять щуки,
По люцерні й лободі,
А собаки — по воді.
Курка воду перевеслом
Носить відрами в хлівець,
Там свиня уже нанесла
Цілу дюжину яєць.
Там висиджує індиків

Знов на сідалі коза
Й шиє півень черевики
І для себе, й на базар.

Аз, буки, балабуки —
Петя взяв гадюку в руки,
А у Віті на балконі
Тигри мешкають і коні.
А в Оленки в банці спить

Чудо-юдо риба кит.
А Одарці наш Оверко
Вчора дав аж дві цукерки.

Аз, буки, балабуки —
Можуть в лісі жити щуки,
Може курка перевеслом
Нести воду у хлівець,
І свиня в хлівці нанести

Цілу дюжину яєць.
Можуть навіть на балконі
Тигри мешкати і коні,
Й жити в банці кит живий,
Але щоб це наш Оверко
Дав Одарці дві цукерки —
Не повірю, хоч убий!

Олег ГОЛОВКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ПЛАНЕТА КАЗОК

19

ПОВЕРНЕННЯ

НАЙГІРШИЙ ПОРТРЕТ

Один чоловік пішов до картинної галереї. Став проти однієї картини, дивиться, врешті звертається до дружини:

— Це найгірший портрет з усієї галереї!

— Що ти плетеш? Це ж дзеркало, — відповіла жінка.

Повідомила Н. СУХОВЕРСЬКА.
с. Голубівка
Прилуцького району
Чернігівської області.

ОДНА ЦІНА

Повіз колись дядько на базар гречку продавати. Доїхав до гори, а кінь воза на неї ніяк не втягне. Дядько половину гречки вивантажив, а решту повіз на гору. Скинув мішки на землю, повернувся назад, а там немає гречки. Поїхав на гору — і там немає. Приїхав додому, а жінка запитує:

— Ну, яка ж ціна?

— Та однакова — що під горою, що на горі.

Повідомив С. МАЛЬЧЕНКО.
с. Новонікольськ
Кременського району
Ворошиловградської області.

ДОБРЕ, ТА НЕ ДУЖЕ

Зустрілися два давні приятелі.
— Здоров, Петре, чому такий сумний?

— У мене народився син.
— Так це ж добре, тобі радіти треба!
— Воно то так, але про це вже дізналася моя дружина.

Повідомив Ю. ГУЧ.
с. Дерно
Ківерцівського району
Волинської області.

ПРИКЛАД

— Тату, що таке маятник? — запитує синок.
Мати сердито втручається.
— А ти що, вчора батька п'яного не бачив?

Повідомив В. ГОДЗЬ.
с. Никанорівка
Чутівського району
Полтавської області.

ТРУДНОЩІ

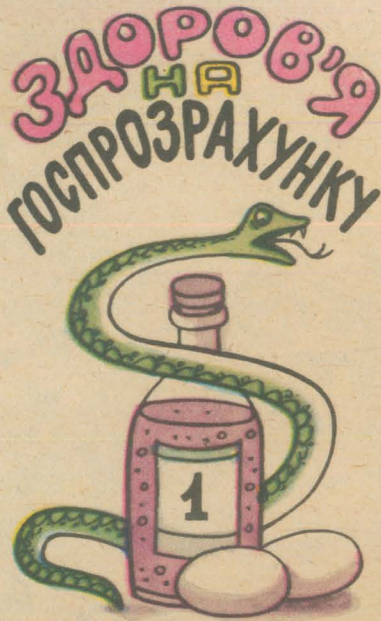
— Старий зоотехнік запитує молодого:
— Ти поставив тавро усім тваринам?
Були якісь труднощі?
— З худобою не було. А от із бджолами — жаж!

Повідомив Л. РЕЗНИЦЬКИЙ.
м. Харків.

ЗАЛЕЖНІСТЬ

— Як я тобі заздрю! Сам стрункий, і в жінки стан, як в оси!
— Знайшов чому заздрити! Якщо в жінки стан, як в оси, то в обід їсти не проси!

Повідомив В. КВАША.
м. Київ.

Розповідь старого механізатора

Накидала у ванну кілька грудочок солі і запрошує: «Лягайте!». Ліг. Та не встигла піді мною сіль розтанути, як чую: «Вставайте!»

Долежую в палаті. Тихо, як на цвинтарі. Радіо мовчить, немов кістку проковтнуло...

— Воно вже давно замовкло — спортилось, — зітхає покоївка.

Хочеться щось почитати. Іду до бібліотеки. «Поїхала до «Союздруку», — читаю пожовклий папірець на дверях. Чекаю...

— Не ждіть — ця записка вже третій день висить, — мовить симпатична молодичка у джинсах. — Краще свіжим повітрям подихайте.

Дихаю на подвір'ї санаторію біля болота, що бур'яном заросло, та коло недобудованого фонтана.

«А помнишь, как это было?.. Ты о любви мне говорил... Ты мне сережки подарил...» — лине пісня від танцювального майданчика.

— «А що, цікаво, на обід нам подають?» — думаю собі. Час би вже й заправитися трохи капітальніше, ніж уранці, бо щось невесело...

На обід мене чекали: пісний борщ і каша вівсяна... Після обіду — «луч Лазаря» у 26-му кабінеті. Але чоловіка, який того «Лазаря» відпускає, там нема.

— Його викликав сам директор, — пояснила якась блондинка.

— Що за директор? — цікавлюсь.

— Як то — що? — дивується. — Директор нашого санаторію Іван Сергійович Вороніцький, який має аж два дипломи: техніка-будівельника і юриста... Скрізь у людей санаторій очолює головний лікар, а у нас — директор командує.

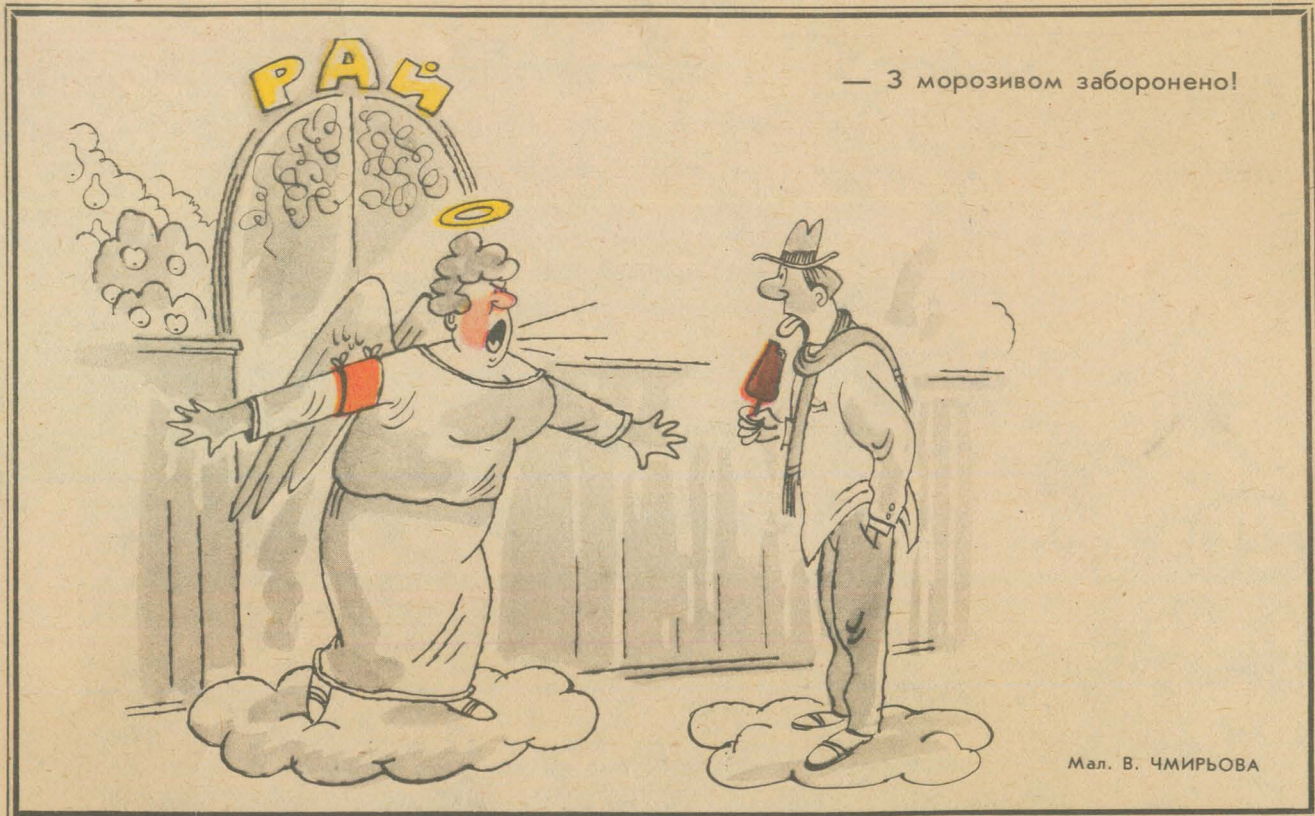
Мотор знову дав про себе знати — застукав... У 120-му кабінеті, де юрмилося багато людей, порадили звернутись до 32-го, там, мовляв, «дадуть укол». Пошкандибав до 32-го, але й там поцілував замок. Здрігнувся, як під час перемикання швидкостей... Затрясло... Застріляло...

За порадою сусідів по палаті знов стукаю до 120-го. Прошу грілку і чую: «Нема!»

— Та ви не хвилюйтесь! — заспокоюють якісь люди у білих халатах. — Наш санаторій перейшов на самофінансування. Тож із метою максимального збільшення прибутків директор наказав майже удвічі збільшити кількість пацієнтів санаторію. За рахунок якості їх обслуговування. Двомісні палати перетворив на тримісні, а кабінети лікарів — на палати... Лишив тільки оцей один, у якому всі ми ось тут, як бачите, знаходимось.

...Змушений був давати задній хід і ремонтуватись у домашніх умовах. Так надійніше.

Розповідь старого механізатора
записав і особисто на собі
перевіряв І. ГАЛІЦІН,
спец. кор. Перця.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

ФРАЗИ

● Бити байдики стає все важче, але ці труднощі лякають не всіх.

● Що більше розвиднюється довкола, то більше хочеться запитати: «Куди я потрапив?»

● Коли дивували скажені ціни, тепер — звичайні.

Олександр ПЕРЛЮК.

— Гриню, наддай! ГЕС воду скидає!...

● Демагог — це той, хто вміє називати ті ж самі речі багатьма іменами.

● Розподіл праці: одні дурня клеять, інші — на нього все звальють.

● Одним у кар'єрі подавай сходи, іншим — ще й поручні.

● Ніщо не потребує стільки довідок, як прописна істина.

● Тиск зверху іменував атмосферним.

● Скільки електроенергії можна було б видобути з водоспадів слів!

● Дипломат — це людина, яка досконало володіє мовою пауз.

● Нещасний випадок: потрапив під бурхливі оплески.

● Світлячки освітлюють шлях своїм переслідувачам.

● Кожному своє: в одних пташині права, в інших — такі ж обов'язки.

**Коротко
ракути**

м. Київ.

Леонід СУХОРУКОВ.

АМЕРИКАНЦІ ЖАРТУЮТЬ

ГОЛОВНА ВИМОГА

Син повідомив матері, що після довгих пошуків роботи він вирішив записатися до війська і його посилають до Англії. Мати відповіла:

— Мене не обходить, де ти працюватимеш, аби тільки повертався додому спати.

ПРИВІД ДЛЯ ЗАНЕПОКОЄННЯ

Тюремний наглядач — до колеги:
— Знаєш, Джоне, мене починає непокоїти ув'язнений номер 72 — він уже втретє не ночує у своїй камері.

ПОЕЗІЯ АТОМНОЇ ДОБИ

Редактор прочитав вірш і спитав поета:

— У чім справа? В вашому «вірші» лише три слова!

— Так, але ж яких: «Трах! Трах! Трах!!!»

— Та що ж вони означають?

— Ядерні вибухи.

НЕГАЙНО У ВІДПУСКУ

Телеграма офіцера:

«Повернення затримується погодними умовами, прошу інструкцій».

Відповідь командуючого:

«Негайно йдіть у відпустку».

ЧОМУ НЕ КРАДУТЬ

Журналіст — до фермера:

— А сусіди у вас не крадуть?

— Звісно, ні.

— А чому ж біля вашого курника стоїть заряджена рушниця?

— От тому й не крадуть.

ЦИВІЛІЗАЦІЯ

Сучасний філософ, який також вивчив історію воєн, дав таке визначення цивілізації: стан суспільства, за якого особа віком понад 90 років має надію не дожити до наступної війни.

ПІДХІД ЗДАЛЕКУ

Повернувшись зі школи, Джонні запитав батька:

— Тату, ти був на війні і, мабуть, можеш мені сказати: чи правда, що солдата нічим не злякаєш?

— Правда, синку.

— Ну, то поглянь на мій щоденник.

ВУСТАМИ ДИТИНИ

Батько хропе на дивані в кімнаті, де грається маленький син. За хвилину батько повертається на другий бік, і хрюпіння припиняється. Стурбований син кричить матері в сусідню кімнату:

— Мамо, в татовому моторі бензин закінчився!

НАЙКРАЩІ ЛІКИ

Молодята збираються у морську весільну подорож.

— Як гадаєш, Нік, до мене не причепиться морська хвороба?

— Не бійся, любя, кохання до чоловіка — найкращі ліки від такої недуги.

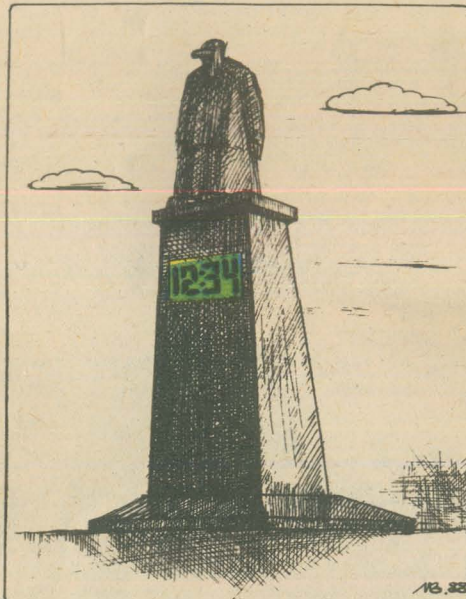
— Так, це я знаю, але як воно буде на зворотному шляху?

Переклав з англійської
А. КУЛИК.

— Ну що, Потаповичу, вистачає пенсії?!
— Та доводиться ще й лапу смоктати...

«Дитячі імпортовані коляски продаються тільки ветеранам війни».

(З оголошення в магазині).

Надіслав С. ЗАХОЖИЙ.

«Іду дядьком Павлом. Зустрічайте сьомого».

(З телеграми).

«Забійний цех обслуговує в першу чергу людей з периферії, аби вони не марнували часу».

(З оголошення).

«Тепер на фермі № 2 фуражна голова з'їдає корму значно більше, ніж на цей час минулого року».

Страшне перо НЕ В ГУСАКА...

«Коли в народному суді було оголошено, що колектив бере п'яницю Тимчишина Т. У. на поруки, він знову сп'янів, але цього разу від радості».

(Із стінних газет).

Надіслав П. ЛЯШЕНКО.

«Всі ми повинні знати, що доярки дають не лише молоко, а й іншу побічну продукцію».

(З протоколу).

Надіслав І. СИВОЛАП.

«З 21 жовтня 1988 р. автобус по маршруту Калинівка—Антополь буде ходити факультативно — п'ятниця, субота, неділя».

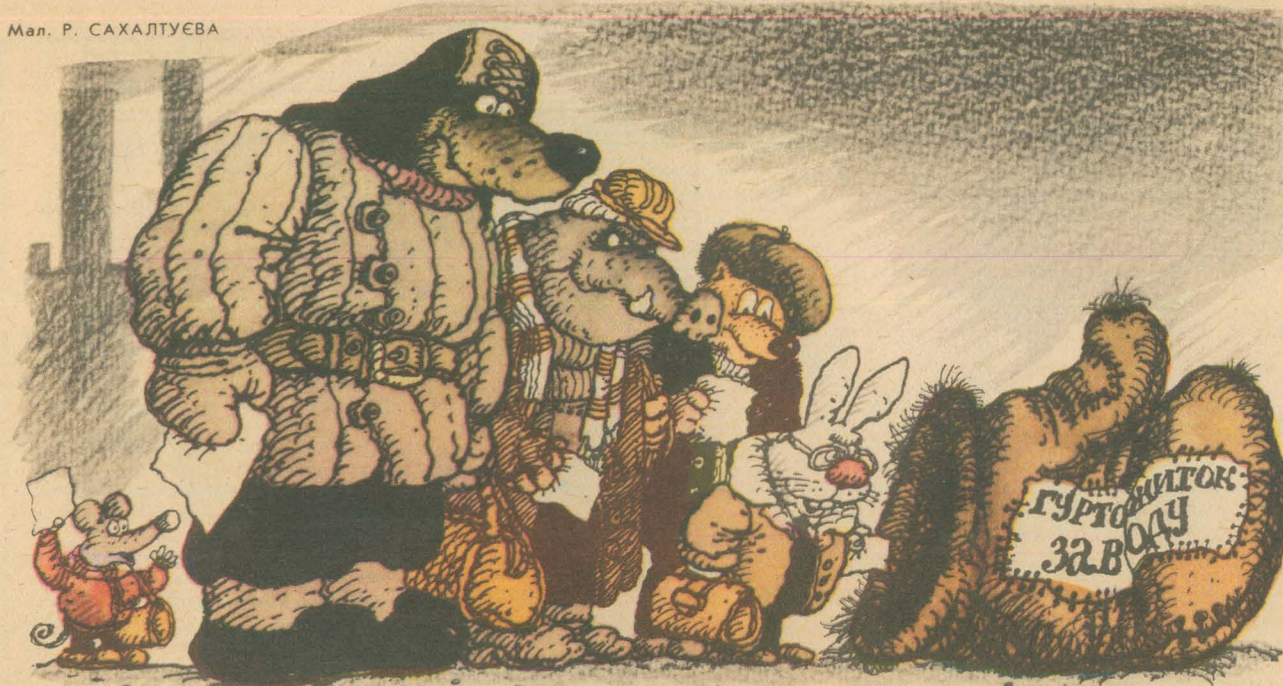
(З об'яви).

Надіслав Д. ЯВОРСЬКИЙ.

«Гоголь іде тільки на ганчірки, А Чернишевський — на макулатуру».

(З оголошення на пункті вторсировини).

Надіслав А. ГРИГОР'ЄВ.

Арт БУХВАЛЬД

МАФІЯ, ІНКОРПОРЕЙТЕД

«Завжди усміхнена людина у рогових окулярах, яка вже чверть століття атакує як республіканців, так і демократів, і друкується у понад 500 виданнях світу (в тому числі — «Правде», «Известиях», «Комсомольской правде», «За рубежом» та ін. — О. Б.), — так представляють Арта Бухвальда видавці його книги «Я ніколи не танцював у Білому Домі», з якої і взято оцей фейлетон.

Мафія стає однією із найпровідніших індустрій у Сполучених Штатах. Кожна книга про мафію розкуповується блискавично, наче гарячі пірижки. «Хрещений батько» дав на сьогодні видавцям уже сто мільйонів прибутку. Навіть така дурниця, як фільм «Документи Валачі», вишиковує довгезелі черги біля кас кінотеатрів. Здається, що американці мають непогамовний інтерес до будь-якої книги, фільму, телевізії, а то й газетної публікації про гангстерів.

Єдиний, хто ще не нагрів руки на мафіоманії, — сама мафія, що й викликало у членів «сімей» по всій Америці серйозне занепокоєння. Тому нещодавно у передмісті Нью-Йорка було скликано нараду у штабі «Коза Ностра», щоб виробити план подальших дій.

Представник сім'ї з Нової Англії Сальваторе Матрелла звернувся до присутніх:

— Усі книговидавці, газетарі та кінокомпанії наживаються на нас, а ми, наче слухняні хлопчики, дозволяємо роздягати себе до нитки. Це — наша справа, а ми не масмо з неї ні шеляга навару!

Дон каліфорнійської мафії Джо-зеф Фанателлі сказав:

— Доки це можна терпіти?! Ми ризикуємо власними головами у справі наркотиків та проституції,

а якийсь, бачте, спритник продає оповідання про нас за п'ятсот тисяч доларів. До того ж, навіть книжечки з автографом не подарує!

Знову заговорив Матрелла: — Приспіла пора і нашому синдикатові заробляти на мафіопсихозі. Ось мій план: нам потрібен власний літературний відділ!

— Грандіозно! — вигукнув Діно Маджіно з Буффало. — Як ми це зробимо?

— По-перше, — вів далі Матрелла, — ми заснуємо корпорацію під назвою «Мафія Ентерпрайзес» з монополічним правом видання, аби ніхто не мав права щось надрукувати без нашого дозволу. Тоді зможемо пропонувати видавцям книжки, написані нашими ж людьми. Скажемо їм: «Вам потрібна книга про мафію? Будь ласка, ось вам книга про мафію, створена, так би мовити, з першоджерел». Це їх примусить укласти з нами угоду.

— Угоду? — перепитав Плосконосий Гамбелло з Бронкса. — Чому це ми повинні домовлятися про щось з якимись там видавцями?

— Полоне! Угода — це клаптик паперу, де записано, що видавець заплатить нам гроші за книгу, — пояснив Матрелла.

— Ніколи не чув про такі угоди, — сказав Гамбелло.

Матрелла, проігнорувавши цю заяву, вів далі:

— Ми заволодіємо правом на зйомки фільмів, на видання книг, на телепередачі, на майки з написами. Якщо їм заманеться зняти фільм чи видати книгу, вони придуть до нас. Ми продаватимемо право на зйомки фільму за мільйон доларів, забезпечимо їх консультантом за тисячу доларів на добу.

— У мене запитання, — мовив Дон Фанателлі. — Припустимо, в нас є книга про мафію, а сім'я з Бронкса першою продасть таку ж книжку? Як нам тоді бути?

— Доречне питання, — сказав Матрелла. — А ми поділимо країну. Нью-йоркська сім'я буде співробітничати зі студією Парамаунт, детройтська — з «МГМ», сім'я з Нової Англії може продавати свої розповіді тільки «Коламбія Пікчерз», каліфорнійська сім'я працюватиме з «Твенті-Сенчері Фокс», а новоорлеанці продаватимуть свої права студії Уолта Діснея.

— Гей! — вигукнув Карло Лонго з Нового Орлеана. — Студія Уолта Діснея не робить фільмів про мафію.

— То вже ваш клопіт, Лонго. Ви повинні так їх попросити, щоб вони не могли вам відмовити.

Фанателлі сказав:

— Мені подобається цей план. До речі, моя дружина вже давно хоче, щоб я написав свої спогади. Вона вважає, що це буде найцікавіша книга з усіх, які вона досі читала.

— Добре, так і ухвалимо, — сказав Матрелла. — Як тільки розідемося, одразу ж сядемо за друкарські машинки. Але щоб ніякої мішанини і плутанини — видавці люблять порядок. І щоб не красти чужих історій. Хто ввіймається на плагіаті, той автоматично стає кандидатом у переможці конкурсу «Кращий труп місяця».

З англійської переклав
О. БІЛКІН.

Друже
Перце!

Оце вирішив я ще раз весілля відсвяткувати. І знаєш, Перце, кого за наречену взяти? Свою жінку, з якою і сьогодні живу. Воно ніби й дивно: жив-жива чоловік із дружиною, а тоді знову потягло його за весільний стіл. Ні, Перце, не просто так я хочу зіграти весілля. Біда примушує.

Розумієш, одружився я 29 листопада 1986 року. Все було добре: квіти, привітання, усмішки... і фотограф з нашого районного Будинку побуту. Так от — минуло ось уже

більше двох років, а весільних знімків ми так і не одержали, хоч не раз зверталися до побутовиків. Немає тепер у мене фотографій з весілля. Хоч і справді бери та ще справляй «свайбу». А може, спробувати?.. За рахунок районного Будинку побуту.

с. Дмитрієва
Вознесенського району
Миколаївської області.

В. ШВЕЦЬ.

Головний редактор
Ю. ПРОКОПЕНКО.

Редакційна колегія:

В. БОЙКО,
В. БОНДАРЕНКО,
А. ВАСИЛЕНКО,
П. ГЛАЗОВИЙ,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ
(головний художник),
Ю. ІЩЕНКО
(відповідальний секретар),
Д. МОЛЯКЕВИЧ,
М. ПРУДНИК,
І. СОЧИВЕЦЬ,
В. ЧЕПІГА
(заступник головного редактора).

Журнал «Перець» № 3 (1285)
(на українському мові)
Видавництво «Радянська Україна»

Здано до набору 02.01.89.
Підписано до друку 20.01.89.
БФ 31328.
70×108... Офсетний друк.
2,8 умовн.-друку арк. 14 умовн.
фарб.-відб. 4,1 обл.-вид. арк.
Тираж 2088000 прим. Зам. 06643.

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНЬСКА УКРАЇНА»

С Журнал «Перець» 1989 р.

Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.

Телефони:
приймальні 441-82-14,
відділу листів та скарг
441-89-38, 441-89-37,
художнього відділу 441-89-11.

Адрес редакції:
252047, Київ-47,
вул. Петра Нестерова, 4.

Для телеграм: Київ, Перець.

Рукописи не повертаються.
Передруковуючи із журналу матеріали,
треба обов'язково посилатися
на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку
видавництва «Радянська Україна»,
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Ордена Леніна комбінат печатки
видавництва «Радянська Україна»,
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Текст набрано із застосуванням
виготовленого фотонабірного
комплексу «Наскад»

Теми малюнків цього номера
придумали: О. Альошин, В. Губін,
А. Василенко, Р. Друкман,
О. Монастирський, В. Муска, В. Половинко,
В. Чмирьов.

НА ДОДАТОК

ХРОНІКА

РЕКЛАМА

ІНФОРМАЦІЯ

НОВИНИ

ДО ВІДОМА!

Жителів будинку № 17, що у 15 мікрорайоні міста Нововолинська Волинської області.

На прохання ЖЕКу № 4 міськпобуткомбінат

ВСТАНОВИВ

у банях міста

ПЕРСОНАЛЬНІ
БАННО-ПОМИВЧІ ДНІ

для мешканців цього будинку, в якому вже два роки немає гарячої води.

СЮРПРИЗИ — ПОШТОЮ!

Пропонує харківська база Посилторгу. Гарантує здивувати навіть тих, хто вже нічому не дивується.

Наприклад, жителька Полтавської області Н. О. Кисла й досі не може оговтатися: надіслала сюди замовлення на теплі жіночі рукавиці, а одержала — чоловічі, зовсім не теплі, зате вдвічі дорожчі.

КУПИМО

ПЕРЕСУВНУ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЮ

для освітлення вулиць та будинків у місті Люботині (Харківщина), оскільки працівники району електричних мереж у вихідні та святкові дні чомусь відключають електроенергію.

ГОРОДЯНИ.

ВДАМЬ В ОРЕНДУ

для випробування всюдиходів

дорогу, яка з'єднує наше село з райцентром. Суцільні рови і рівчаки, ями і вибоїни суворо проєктажують надійність автомобіля та майстерність водія. Кошти від оренди підуть на ремонт дороги.

Жителі села Комарівці
Барського району на Вінниччині.

ХТО ЗГОЛОСИТЬСЯ! ПОТРІБНІ УРОКИ ЧУЙНОСТІ

для начальників Ямпільського (на Сумщині) райвузла зв'язку та електромережі, до яких я, інвалід Вітчизняної війни другої групи, звернувся з проханням відремонтувати електролінію, бо сиджу без світла, і підключити в хаті радіоточку. Так вони вже кілька місяців не можуть мене навіть відповіддю удостоїти!

В. Є. ЗАБОЛОТНИЙ.

РАДИТЬ ЧОЛОВІКАМ

надійний спосіб переконалися у щирості почуттів своєї подружки.

Одягніть вельветові брюки виробництва Хмельницької швейної фабрики, а зараз — напівчеревики Прилуцької взуттєвої фабрики. Якщо наречена тут же не кинеється од вас геть із криком «Який жах!» — вам пощастило. Сміливішої і невизагабливішої супутниці життя годі й шукати.

ДО УВАГИ

риболовів-любителів міста Переяслава-Хмельницького Київської області. Якщо ви маєте намір у новому сезоні рибалити на річці Трубіж,

ПРОСИМО

ПРИХОДИТИ НА БЕРЕГ ЗІ СВОЄЮ ВОДОЮ ТА РИБОЮ.

За розрахунками екологів, у цьому році колись славний Трубіж, що вже не одне десятиліття відгороджений від Дніпра дамбою, припинить своє існування і перетвориться на звичайну стічну каналу.

ТОВАРИСТВО МИСЛИВЦІВ ТА РИБАЛОК.

Для ВАС — клієнти

СТВОРЕНО

КІМНАТУ
ПСИХОЛОГІЧНОГО РОЗВАНТАЖЕННЯ

ПРИ ДУБНІВСЬКОМУ РАДІОАТЕЛЬЄ
Ровенської області.

Відтепер відвідувачі, чия апаратура ремонтується тут надто довго, можуть записати на магнітофонну стрічку все, що вони думають з цього приводу.

Першим відвідувачем незвичайної кімнати став А. В. Целюх, який ще минулого року здав у ремонт свій магнітофон «ВФ-260». Від слів, виголошених роздратованим клієнтом, у магнітофоні-тренажері згоріли всі індикатори запису.

Адміністрація ательє до товариша Целюха претензій не має.

РОБОТЯГИ

Мал. В. ШИРЯЄВА

